

De morele keuzes die bij een levenseinde komen kijken, zijn niet in een wet te vatten

Morele keuzes rond het levenseinde versmallen tot het naleven van een wet, is totalitair en irreëel

Steven Vanackere is CD&V-senator.

28 december 2015

447 shares

©THINKSTOCK

2

De uitspraak van Monseigneur Jozef De Kesel over euthanasie heeft enkele politici ertoe gebracht om nog op de valreep van het jaareinde juridisch volstreekte larie en apekool te vertellen. Ze worden daarbij niet gehinderd door journalisten, die blijkbaar ook het ABC van de euthanasiewetgeving niet kennen. Ondertussen kan de Vlaamse elite van de nieuwe weldenkendheid zijn misprijzen

tegenover de afwijkende minderheid, die euthanasie inderdaad *niet* ziet als gewoon een andere behandelingsvorm, ongegeneerd verder ten toon spreiden. Wat is dit toch voor een armoedig intellectueel en politiek klimaat?

Steven Vanackere. ©BELGA

Excuseer, maar dit zit me heel hoog. En mijn tekst riskeert een "longread" te worden. Mijn verontschuldigen voor wie niet houdt van nuances, ook als het gaat over kwesties van leven en dood.

1. Vooreerst: ik ben helemaal geen tegenstander van een (goede) euthanasiewetgeving. Ik acht een goede wetgeving noodzakelijk, om bescherming te bieden aan wie een moreel en maatschappelijk verantwoorde daad stelt,

die hem of haar zonder die wetgeving zou blootstellen aan strafvervolging.

2. Het blijft wel mijn overtuiging dat wanneer het einde daar is, mensen nog het meest gebaat zijn bij een omgeving van zorgzame geliefden en zorgvuldige professionals die de juiste keuze helpen maken. Een wet kan verantwoordelijke mensen niet vervangen. Ik besef bijvoorbeeld dat ik zelf geen wet zou kunnen maken om de omstandigheden van mijn eigen dood volledig te vatten. Wie de morele keuzes met betrekking tot het levenseinde wil versmallen tot het respecteren van wetsartikels, heeft een totalitaire kijk op politiek en samenleving. Er is nog een bijzonder grote morele ruimte buiten, boven en naast de wet. Daarom zou ook iedereen die over de euthanasiewet spreekt best niet te hoog van de toren blazen. Daarom is het zo schandelijk dat sommigen de tegenstanders van bepaalde opties willen afschrijven alsof ze "mensen willen laten creperen".

SHARE

Wanneer het einde daar is, zijn mensen gebaat bij zorgzame geliefden en zorgvuldige professionals die mee de juiste keuze helpen maken

3. Nu over die fameuze wet zelf. CD&V

heeft die wet niet goedgekeurd. Omdat er heel wat aan scheelt. Wie weet er bijvoorbeeld dat de zogenaamde "second opinion" van een andere arts niet eens gelijklopend hoeft te zijn, opdat toch de procedureregels van de wet zouden gerespecteerd zijn en de euthanasie gewoon kan doorgaan? Als de tweede arts vindt dat er helemaal geen sprake is van een situatie van uitzichtloos lijden, kan zijn verklaring net zo goed gebruikt worden om te zeggen dat er zorgvuldig is omgesprongen met de euthanasievraag. U zei surrealisme? Wel, we zijn in België.

4. Zelfs als we die wet niet hebben goedgekeurd, mag men toch terecht van ons (en van iedereen, ook van aartsbisschoppen) verwachten dat we die wet naleven. Welnu, de verklaringen van Jozef De Kesel zijn helemaal niet strijdig met de huidige wet. [Fernand Keuleneer](#) legt het in [volgend opiniestuk](#) glashelder uit. De wet zorgt voor een bescherming voor wie euthanasie uitvoert in welbepaalde omstandigheden. De wet voorziet *niet* in een plicht om euthanasie uit te voeren. (A propos, wie me bekrompen vindt wegens de zeer terughoudende teneur van deze post, gelieve toch minstens te noteren dat ik consequent het woord "uitvoeren" gebruik, en niet "plegen".) Zoals Keuleneer uitlegt, werd in de parlementaire bespreking duidelijk gesteld dat instellingen het recht hebben om de toepassing van euthanasie te verbieden binnen de muren van de instelling.

Elke tweede opinie kan gebruikt worden om te zeggen dat er zorgvuldig is omgesprongen met de euthanasievraag, ook als dat oordeel negatief is

5. Wie insinueert - zoals ik daarnet op het journaal zag - dat Monseigneur De Kesel zich gedraagt alsof katholieke instellingen boven de wet verheven zijn, vertelt juridische onzin. Dat een lid van de wetgevende macht de wetten foutief uitlegt, is een onvergeeflijke beroepsfout. Gelukkig voor hen is er nog de uitspraak van Napoleon Bonaparte: "Je moet niet altijd door kwade wil uitleggen wat al afdoende door onbekwaamheid wordt verklaard."

6. Artsen hebben dus het recht om geen euthanasie toe te passen. Ze hebben wel een plicht om zorg te dragen voor hun patiënten, met inbegrip van een doorverwijzing als er een vraag tot euthanasie op hun pad komt die ze zelf niet kunnen inwilligen. Instellingen hebben ook de vrijheid om te beslissen of ze zich inzetten om die doorverwijzingsvraag binnen de instelling te behandelen, of niet. Als een ziekenhuis beslist om radicaal geen euthanasievraag in behandeling te nemen, vind ik wel dat de plicht tot zorgvuldigheid gebiedt om

daarover zeer transparant te zijn, en om extra waakzaam te zijn dat een eventuele doorverwijzing naar een andere instelling tijdig en in menswaardige omstandigheden kan gebeuren.

7. Ik word er oprecht verdrietig van als ik artsen op TV hoor vertellen over hoezeer de mensen "er rijp voor" zijn geworden. Een indoctrinatiemachine heeft inderdaad zijn werk gedaan. Niemand wil miserabel sterven. Pijn schrikt ons allemaal af. Maar wanneer is er nog eens plaats om uit te leggen dat het overgrote deel van de mensen op palliatieve afdelingen heengaan in hun slaap? Dat de pijnbestrijding en comfortzorg in de afgelopen jaren reuzenstappen vooruit heeft gezet, en dat we daar de wereld van de medische zorgverlening erg dankbaar mogen om zijn? Euthanasie moet mogelijk blijven, als een uitweg wanneer menswaardige alternatieven echt ontbreken.

Maar in Vlaanderen zijn we met deze wetgeving - die dan nog eens ondermaats wordt gecontroleerd - in een ijlt tempo weggedreven, naar iets wat moeilijk als iets anders dan een banalisering van de "zelfgekozen" dood kan worden omschreven. Kwetsbare mensen, die vrezen anderen tot last te zijn, zijn hier de eerste slachtoffers van. En daarom kookt mijn bloed bij het kijken naar het Tv-journaal van vandaag.

Kwetsbare mensen, die
vrezende anderen tot last te
zijn, zijn de eerste
slachtoffers van de
banalisering van
euthanasie